

Број/Број: 03/1-50-14-7-19/13
Сарајево/Sarajevo, 31. 1. 2013.

PREDMET: Informacija o posjetu članova Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost Zapovjedništvu Brigade taktičke potpore u Rajlovcu, 29. 11. 2012. godine

Članovi Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH (u daljnjem tekstu: Zajedničko povjerenstvo) posjetili su 29. studenoga 2012. Zapovjednišvo Brigade taktičke potpore OSBiH (u daljnjem tekstu: Brigada), smještenu u Rajlovcu.

Povod za radni posjet bio je Informacija parlamentarnog vojnog povjerenika BiH o nenajavljenom posjetu Brigadi, koja je upućena Ministarstvu obrane i Zajedničkom stožeru Oružanih snaga BiH u rujnu, odnosno Zajedničkom povjerenstvu za obranu i sigurnost BiH u listopadu 2012., a kojom su članovi Zajedničkog povjerenstva informirani o stanju u Brigadi te su konstatirani brojni problemi koje je potrebno rješavati uz pomoć nadležnih institucija i nadređenih Zapovjedništvu.

U izaslanstvu Zajedničkog povjerenstva bili su: Dušanka Majkić – predsjedateljica, Nermina Zaimović-Uzunović, Mehmed Bradarić, Krunoslav Vrdoljak i Beriz Belkić – članovi, Ljiljana Milićević – tajnica, Željko Grubešić – stručni savjetnik, Jovica Katić - stručni suradnik te Boško Šiljegović – parlamentarni vojni povjerenik BiH.

Sastanku s članovima Zajedničkog povjerenstva u Zapovjedništvu Brigade bili su nazočni: general-bojnici Rizvo Pleh i Anto Jeleč – zamjenici načelnika Zajedničkog stožera OSBiH, brigadni generali Sakib Forić i Mirko Trpšić – zamjenici zapovjednika Operativnog zapovjedništva OSBiH, brigadni general Husein Tursunović – glavni inspektor MOBiH, te brigadir Esad Šejtanić – zapovjednik Brigade s užim dijelom Zapovjedništva i zapovjednicima neposredno podčinjenih jedinica.

U uvodnome obraćanju Dušanke Majkić, predsjedateljice Zajedničkog povjerenstva, istaknut je cilj radnog posjeta i kronologija događanja koja govori o pojedinostima vezanim uz pripremu posjeta.

Među ostalim, naglasila je sljedeće:

- parlamentarni vojni povjerenik BiH Boško Šiljegović nenajavljeno je posjetio Brigadu 18. 9. 2012. i tom prilikom konstatirao niz problema koji izravno utječu na stanje ljudskih prava pripadnika OSBiH te govore o nizu problema koje je potrebno rješavati.

O svojim je zapažanjima povjerenik upoznao Ministarstvo obrane BiH i Zajednički stožer OSBiH te Zajedničko povjerenstvo. Prošlo je više od dva mjeseca od slanja informacije na adrese navedenih institucija.

Zajedničko povjerenstvo je na 17. sjednici, održanoj 31. listopada 2012., upoznato s Informacijom. Obavilo je raspravu i jednoglasno je odlučeno potrebnim na licu mjesta upoznati se sa stanjem u Brigadi.

Informacija parlamentarnog vojnog povjerenika po svome je sadržaju i navodima alarmantna, te ukazuje na niz problema koji se gomilaju već dulje vrijeme. Očito je da nadređena zapovjedništva sporo rješavaju probleme s kojima ih je Zapovjedništvo Brigade upoznalo u nekoliko navrata. Ono što posebno zabrinjava jest pokazana nespremnost za rješavanje problema.

Nezamislivo je ovako dugo čekati na rješavanje problema koji su više subjektivne naravi ili isključivo subjektivne naravi i mogu se okarakterizirati kao pitanje vojničke časti i ponosa. Iako su na 17. sjednici Zajedničkog povjerenstva najviše rangirani generali Zajedničkog stožera i Operativnog zapovjedništva OSBiH željeli krivnju prebaciti na Ministarstvo obrane BiH, što dijelom i može biti razlogom takvog stanja, to ih ne može amnestirati.

Zabrinjavajuće je i to što su čelnici Zajedničkog stožera i Operativnog zapovjedništva pokušali zaniijekati i relativizirati pojedine navode iz Informacije parlamentarnog vojnog povjerenika.

U međuvremenu je general-pukovnik Miladin Milošević, načelnik Zajedničkog stožera, uputio odgovor povjereniku u kojemu tereti Ministarstvo obrane BiH za brojne propuste. Poglavitito je riječ o problemima u vezi s nabavama iz nadležnosti Sektora logistike i nabave MOBiH.

Članovi Zajedničkog povjerenstva obavili su posjet Brigadi isključivo kako bi se uvjerali u stvarno stanje, činjenice i nakon toga poduzeli niz mjera sukladno zakonima kojima se uređuje područje obrane.

Posjet Brigadi nije prvi pokušaj pomoći Ministarstvu obrane BiH i Zajedničkom stožeru OSBiH. Naime, u ožujku 2012. članovi Zajedničkog povjerenstva posjetili su novo rukovodstvo Ministarstva obrane BiH i od njega tražili izradu akcijskog plana u kojemu će biti istaknuti problemi i dinamika njihovog rješavanja.

Izaslanstvo Zajedničkog povjerenstva naglasilo je da neće stati na tome te će ići do kraja u opredjeljenju da Bosna i Hercegovina treba imati obučene, opremljene i dobro opskrbljene oružane snage.

Brigadir Esad Šejtanić održao je brifing i naglasio misiju, strukturu, razmještaj, težišne aktivnosti i probleme s kojima se Brigada suočava u izvršavanju svakodnevnih zadataka.

Brifing brigadira Šejtanića sadržavao je elemente koji su se naročito ticali općih podataka o Brigadi, realiziranim aktivnostima u 2012. godini, ometačima funkcioniranja Brigade, poduzetim mjerama i prijedlogu za njihovo otklanjanje te težišnim zadaćama Brigade do kraja 2012. i početka 2013. godine.

Brigada je u kalendarskoj 2012. godini bila angažirana u sljedećem:

- u veljači 2012., na područjima koja su bila ugrožena snježnim padalinama, sve jedinice Brigade pružile su pomoć civilnom stanovništvu u raščišćavanju snijega na objektima infrastrukture Kantona Sarajevo, Istočnog Sarajeva, Kantona 10, Grada Mostara, općine Pale i općine Čapljina. U realizaciji tih aktivnosti angažirano je: 15 inženjerijskih strojeva, 10 teretnih motornih vozila i 610 vojnih osoba. Za vrijeme provedbe navedene aktivnosti utrošeno je oko 5000 litara pogonskog goriva;
- obuci ljudstva s mobilnim timovima EUFOR-a iz Austrije, Poljske, Turske, Grčke, Njemačke i SAD-a u cilju dosezanja propisanih standarda interoperabilnosti;
- obuci i upućivanju instruktora vojne policije u misiju ISAF u Islamskoj Republici Afganistan;
- obuci i pripremi jedinice vojne policije za upućivanje u misiju ISAF u Islamsku Republiku Afganistan sa vojskom SAD početkom 2013. godine,
- sanaciji lokalnih makadamskih putova u općinama Derventa, Čajniče i Srebrenica, gdje je sanirano oko 30 km makadamskog puta i probijeno oko 3 km novog puta;
- rekonstrukciji mosta Bejli na rijeci Lukavica u općini Doboj;
- izgradnji vodovodnog sustava u općini Bosanska Krupa, u suradnji s Općinom Bosanska Krupa i Veleposlanstvom SAD-a u Sarajevu (radovi u tijeku);
- sanaciji deponije otpadnog materijala u općini Tomislavgrad;
- održavanju ustupljenih mosnih konstrukcija u općinama Laktaši i Čapljina. U provedbi ovih aktivnosti angažirano je: 23 inženjerijska stroja, 17 teretnih motornih vozila i 55 vojnih osoba. Za vrijeme provedbe aktivnosti utrošeno je oko 89.000 litara pogonskog goriva, od čega su OSBiH osigurale 60.000 litara pogonskog goriva za izgradnju vodovodnog sustava u općini Bosanska Krupa.

Govoreći o ometačima funkcioniranja Brigade, poduzetim mjerama i prijedlozima za njihovo otklanjanje, ometače je podijelio u pet kategorija:

1. Ometači na području ljudstva, za koje je posebno naveo:

- upražnjena formacijska mjesta u Brigadi (pregled po nacionalnoj strukturi) već dulje od dvije godine;
- planirani otpust ljudstva na dan 1. 3. 2013. godine (zbog godina starosti);
- upražnjena mjesta ključnog ljudstva poslije planiranog otpusta;

- angažiranje profesionalnih vojnih osoba (u daljem tekstu: PVO) na dužnostima izvan Brigade;

- umirovljenje i promaknuće PVO-a.

2. Ometači na području obavještajno-sigurnosnih poslova, i to:

- sporost u dobivanju sigurnosnih dozvola;

- problem tehničke zaštite objekata;

- nepostojanje pravilnika o radu vojnih obavještajno-sigurnosnih tijela i jedinica Ministarstva obrane BiH i Oružanih snaga BiH) te konkretnog utvrđivanja načina funkcioniranja segmenta protuobavještajnih poslova.

3. Ometači u izvedbi operacija humanitarnog deminiranja, pri čemu je posebice naglasio sljedeće:

* Zimska kampanja humanitarnog deminiranja prema Godišnjem planu protuminskih akcija (u daljnjem tekstu: GP PMA) za 2012. godinu trebala je početi 9. 1. 2012. godine. Nije počela zbog nedostatka zaštitne opreme. Postojećoj je opremi istekao rok uporabe.

* Početak Ljetnje kampanje humanitarnog deminiranja GP PMA za 2012. godinu planiran je za 3. 3. 2012. godine. Kampanja nije počela zbog nedostatak zaštitne opreme koja je prouzročila to da OSBiH nisu dobile akreditaciju za izvedbu operacija humanitarnog deminiranja.

* Operacije humanitarnog deminiranja u Ljetnoj kampanji deminiranja počele su 7. 5. 2012. na temelju dogovora Operativnog zapovjedništva OSBiH (u daljnjem tekstu: OZ) (Odjel za deminiranje i uništavanje NUS-a) i NPA (Norveška narodna pomoć).

* Nedostatak pogonskog goriva (odobrenim GP PMA za 2012. godinu planirano je utrošiti 420.190 litara D-2, naknadno je odobreno 175.420 litara D-2, a do sada je isporučeno 105.060 litara D-2).

* Nepravovremeno osiguranje liječničkih pregleda u javnim zdravstvenim ustanovama s kojima je potpisan ugovor o pružanju liječničkih usluga (liječnički pregledi).

* Loše održavanje sustava za mehaničku pripremu zemljišta (održavanje i servisiranje obavlja se u Remontnom zavodu Tuzla i Remontnom zavodu Bratunac), a pokazatelj je da, od planiranih 600 dana koliko su trebala raditi, četiri stroja nisu radila 453 dana ili 75,5% planiranog angažmana ili 113,3 dana po stroju, a radila su 147 dana ili 24,5% odnosno 36,74 dana po stroju, loše održavanje motornih vozila, motornih testera i trimera (25 ih se već dulje od tri godine nalazi na servisiranju te ljudstvo ove jedinice nerijetko rabi vlastita sredstva kako bi se moglo normalno raditi na otvorenim deminerskim radilištima), a što se ogleda u sporoj nabavi rezervnih dijelova i njihovoj ugradnji.

* Zaštitna oprema koju je nabavio MOBiH, za koju je Centar za uklanjanje mina u BiH dao dozvolu za korištenje, još nije dana na korištenje deminerskoj bojni, jer je Glavni inspektorat zabranio njegovu uporabu do daljnjeg.

* Hrana za pse za otkrivanje eksploziva ne zadovoljava kaloričnu vrijednost, te psi za otkrivanje eksploziva nisu uhranjeni prema propisanim standardima.

* Sporost u nabavi i znavljanju baterijskih uložaka za detektore metala (nerijetko upitne kvalitete), markirnog materijala i reznog alata.

4. Ometači u realizaciji godišnjeg plana obuke (u daljnjem tekstu: GPO):

- * nepopunjenost jedinice ljudstvom;
- * nedostatak osobne i kolektivne opreme;
- * nedostatak pogonskog goriva i vježbovni sredstava za realizaciju obuke koja zahtijeva korištenje motornih vozila i vježbovni sredstava (manevarsko streljivo, odgovarajuće bojevo streljivo, simulatori itd.);
- * sredstva i oprema, osobito sredstva i oprema ABHO, koja su trenutačno u jedinici zastarjela su i nepotpuna, s isteklim rokovima uporabe i rokovima baždarenja (ta se oprema više nigdje ne koristi i može se vidjeti samo kao muzejski eksponat), što otežava realizaciju praktičnoga dijela obuke. Izrađena je specifikacija za nabavu koja bi dugoročno riješila ovaj problem OSBiH, a posredno i države BiH;
- * **nemogućnost realizacije zahtjeva za popravak tenkova i oklopnih transportera za potpuno osposobljavanje za potrebe obuke.**

5. Ometači u logističkoj potpori misija jedinica, s posebnim osvrtom na:

5.a. Opskrbu, i to:

* Opskrba materijalnim sredstvima klase I. (hrana i voda) u znatnoj je mjeri narušena te je u jednome trenutku bila prekinuta, što je prouzročilo privremeno napuštanje dva radiorelejna čvorišta - Kmur i Leotar - u trajanju od jednog dana, a što je riješeno davanjem lanč-paketa koje je donirao Odjel za obrambenu suradnju Veleposlanstva SAD-a u BiH, a to ne zadovoljava potrebe Brigade u skladu s Pravilnikom o ishrani OSBiH.

* Tijekom godine nije bilo problema s osiguranjem sredstava klase V. (streljivo i minsko-eksplozivna sredstva), osim nedostatka pištoljskog streljiva 9 x 19 mm za obuku deklariranih jedinica i bojne vojne policije, te nisu u mogućnosti provesti planirana gađanja sredstvima koja duži ljudstvo na formacijskim mjestima, a to se osobito odnosi na jedinicu koja se upućuje u misiju ISAF.

* Problemi s nedostatkom sredstava klase VI. (uredski materijal) trenutačno su normalizirani. Nedostaje higijenski potrošni materijal, jer je posljednja znatnija popuna bila prije više od godinu dana (u srpnju 2011.). Nedavna popuna zadovoljava tek 5% mjesečnih potreba jedinice za normalno funkcioniranje, pa nabave obavljaju iz blagajničkog maksimuma kako bi zadovoljili minimalne higijenske uvjete za život i rad ljudstva.

* Nedostaje logorska oprema (šatori, kreveti, ćebad, peći, podmetači), a ono što imaju je staro, pocijepano, polomljeno i nepotpuno te treba biti rashodovano po žurnom postupku.

* Nisu određeni borbeni kompleti za naoružanje zaduženo u Brigadi niti su ešalonirani, a ne zna se ni kada će biti.

* Nisu dostatne količine suhog dnevnog obroka na zalihama koje služe za prehranu u kriznim situacijama, kao i za vrijeme vježbovni aktivnosti, te aktivnosti pri radovima na terenu.

5.b. Održavanje

Spora i komplicirana procedura realizacije zahtjeva za održavanje (mada je postojeći logistički koncept vrlo fleksibilan i prihvatljiv, ali se ne primjenjuje) za posljedicu ima visok stupanj neoperativnosti materijalnih sredstava, a osobito motornih vozila, što vrlo često

dovodi u pitanje normalno izvršavanje zadataka Brigade. Održavanje infrastrukture koju Brigada koristi također je na iznimno niskoj razini, što za posljedicu ima ubrzano propadanje objekata i lokacija u cjelini.

*** Prema materijalnoj formaciji, Brigadu sleduje 658 raznih vozila (putničkih, teretnih, terenskih, inženjerijskih, deminerskih, borbenih), a na stanju ima 461 vozilo (nedostaje 197), a od toga je operativno 208 ili 45,11%. Posebno je karakteristična bojna vojne policije koju, prema materijalnoj formaciji, sleduje 61 razno motorno vozilo. Na korištenje joj je dodijeljeno 31 razno motorno vozilo, a samo ih je devet operativno. I pored toga, u realizaciji redovitih i izvanrednih zadataka ta su vozila prešla oko 205.000 km do 1. 11. 2012., bez kršenja prometnih pravila.**

5.c. Transport

* Transport u Brigati u cijelosti funkcioniра na temelju propisa, instrukcija i smjernica kojima se uređuje ovo područje u OSBiH. Ometači koji negativno utječu na funkcioniranje transporta proizlaze iz:

- nedovoljne popunjenosti transportnim sredstvima,
- nedovoljne i neprimjerene popune ljudstvom,
- velikog postotka neoperativnosti motornih vozila, prouzrokovanog lošim održavanjem i neopremljenošću motornih vozila osnovnom opremom,
- nedostatka pogonskog goriva i maziva.

* Prosječna starost svih motornih vozila na zaduženju je 23 godine, a većina ih nije odgovarajuće i redovito opremana potrošnim materijalom (gume, akumulatori, žarulje itd.).

* Nisu riješene ugostiteljsko-trgovačke usluge na lokacijama jedinica Brigade, pa je ljudstvo prisiljeno u zakonom propisanom vremenu za odmor od 30 min napuštati područje pod nadzorom vojske i odlaziti u obližnje ugostiteljske i trgovačke objekte, što stvara vrlo lošu sliku o ustrojstvu i funkcioniranju OSBiH u cjelini.

* Zadaci iz domene protupožarne zaštite (PPZ) i zaštite na radu (ZNR) realiziraju se u skladu sa stvarnim mogućnostima, uz napomenu da je potrebno servisirati PPAiO, jer su im istekli atesti za 2011. godinu.

5.d. Ometači na području informatičko- telekomunikacijskih sustava

- Cjelokupan sustav veze OSBiH oslonjen je na stacionarni komunikacijski sustav (radiorelejna čvorišta i stacionarni centri veze);
- Svako pomijeranje jedinica zahtijeva i pokretni sustav koji treba osigurati sustav veza;
- Trenutačno OSBiH nema pokretni sustav, iako je zadaća bojne veze Brigade formirati pokretne centre veze (PkCV) za potrebe MOBiH, Zajedničkog stožera OSBiH, OZ-a OSBiH i KP-a OSBiH, zbog nedostatka materijalnih sredstava kojima se formiraju.

Težišni zadaci Brigade do kraja 2012. i početkom 2013. godine

- Razvoj i primjena sustava obuke jedinica deklariranih za NATO-ove vođene mirovne operacije (PSO) u skladu sa zahtjevima NATO-a;

- Priprema i upućivanje voda vojne policije (26 PVO) u misiju ISAF u Islamsku Republiku Afganistan pod zapovjedništvom Vojske SAD-a početkom 2013. godine;
- Realizacija planirane obuke i tečajeva prema GPO-u za 2012. godinu do kraja godine;
- Sudjelovanje Brigade u ispunjavanju međunarodnih obveza i realizacija aktivnosti u okviru članstva OSBiH u PFP/NATO:
 - primjena PARP procjene i postizanje partnerskih ciljeva,
 - primjena IPP-a BiH za 2012. godinu;
- Pružanje pomoći civilnim strukturama u slučaju prirodnih katastrofa i nesreća u suradnji s tijelima civilne zaštite Federacije BiH, Republike Srpske, Brčko Distrikta BiH i Ministarstva sigurnosti BiH, a sukladno naredbama nadređenog zapovjedništva i usvojenih SOP-ova za takve situacije;
- Realizacija humanitarnog deminiranja na temelju Plana PMA za 2012. godinu;
- Realizacija Plana zimske službe za 2012.-2013. godinu.

Nakon izlaganja brigadira Esada Šejtanića vođena je rasprava o stanju u Brigadi i OSBiH u cjelini.

Zaključeno je da Zajednički stožer OSBiH, u suradnji sa Zapovjedništvom Brigade taktičke potpore, u roku od 10 dana pripremi i posrdstvom Ureda parlamentarnog vojnog povjerenika BiH dostavi Zajedničkom povjerenstvu prijedloge za rješavanje aktualnih problema. Nakon toga će Zajedničko povjerenstvo pripremiti prijedlog zaključaka, o kojima će domovi PSBiH obaviti raspravu. Zajednički stožer OSBiH obvezan je dostaviti informaciju i prijedlog mjera o: stanju ljudstva, unapređenju profesionalnih vojnih osoba, organizaciji ishrane, problemima u servisiranju opreme, problemima u aktivnostima humanitarnog deminiranja, stanju u bojni vojne policije, korespondenciji između jedinica i zapovjedništava te mogućim uzrocima nastanka izvanrednih događaja.

Predsjedateljica
Zajedničkog povjerenstva

Dušanka Majkić

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a